

Sygn. akt II AKz 1010/20

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2020 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Mirosław Ziąja

Protokolant: Damian Skril

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Tarnowskich Górach delegowanego do Prokuratury Krajowej Karola Zocha.

po rozpoznaniu w sprawie

1. **M. K. (M. K.);**

2. **R. M. (R. M.)**

podejrzanych o czyn z art. 258 § 1 k.k. i inne

zażaleń wniesionych przez obrońców podejrzanych

na postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 27 sierpnia 2020 roku, sygn. akt XVI Kp 373-374/20

w przedmiocie przedłużenia czasu trwania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienia.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Katowicach postanowieniem z dnia 27 sierpnia 2020 roku sygn. akt XVI Kp 373/20 na podstawie art. 263 § 2 k.p.k., art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k. przedłużył środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania zastosowany wobec podejrzanego M. K. postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice - Wschód w Katowicach z dnia 5 czerwca 2020 roku, sygn. akt IV Kp 322/20 i określił dalszy okres jego stosowania do dnia 30 listopada 2020 roku do godz. 14:00.

Natomiast postanowieniem z tego samego dnia, sygn. akt XVI Kp 374/20, w oparciu o tę samą podstawę prawną, Sąd Okręgowy w Katowicach przedłużył środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania zastosowany wobec podejrzanego R. M. postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice - Wschód w Katowicach z dnia 5 czerwca 2020 roku, sygn. akt IV Kp 323/20 i określił dalszy okres jego stosowania do dnia 30 listopada 2020 roku do godz. 17:00.

Zażalenia na powyższe postanowienia złożył obrońca obu podejrzanych adw. J. B., przy czym w obu środkach odwoławczych sformułował tożsame zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia oraz naruszenia przepisu art. 258 § 2 k.p.k. W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonych postanowień w całości i zastosowanie łącznie nieizolacyjnych środków zapobiegawczych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenia nie zasługują na uwzględnienie.

Dokonana przez sąd odwoławczy kontrola instancyjna zaskarżonego postanowienia nie wykazała, aby Sąd Okręgowy dopuścił się obrazy wskazanych w środkach odwoławczych przepisów postępowania, czy też błędu w ustaleniach faktycznych. Sąd Okręgowy słusznie uznał, że wobec obu podejrzanych w dalszym ciągu zachodzą przesłanki – tak ogólna jak i szczególne – wskazujące na konieczność stosowania tymczasowego aresztowania, celem zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania przygotowawczego prowadzonego w niniejszej sprawie.

Po pierwsze wskazać trzeba, że podstawa dowodowa stosowania środków zapobiegawczych została prawidłowo wykazana w zaskarżonym postanowieniu poprzez przedstawienie poszczególnych dowodów, w oparciu o które sąd I instancji ustalił istnienie dużego prawdopodobieństwa, w rozumieniu art. 249 § 1 k.p.k., że podejrzani dopuścili się zarzucanych im czynów. Wobec tego Sąd Apelacyjny uznał, że nie ma potrzeby ponownego przytaczania ich w niniejszym postanowieniu, przyjmując argumentację sądu I instancji w tym zakresie jako własną. Nie ujawniły się bowiem żadne okoliczności, które eliminowały, czy też umniejszały owo prawdopodobieństwo, a skarżący tych ustaleń Sądu Okręgowego nie kwestionuje. Przypomnieć należy, że na etapie stosowania i przedłużania środków zapobiegawczych, sąd nie jest zobligowany do dokonywania szczegółowej analizy zgromadzonych w sprawie dowodów, gdyż celem tego postępowania nie jest merytoryczna ich ocena i ustalenie, czy podejrzany dopuścił się zarzucanego mu czynu, a jedynie rozważenie, czy dowody te stwarzają stan prawdopodobieństwa, o jakim mowa w art. 249 § 1 k.p.k. W tym zakresie ocena sądu I instancji nie budzi zastrzeżeń.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, zasadnie również Sąd Okręgowy uznał, że potrzeba zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, na obecnym jego etapie, uzasadniona jest występującymi w sprawie przesłankami szczególnymi, wskazanymi w 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. oraz art. 258 § 2 k.p.k.

Jeśli wziąć pod uwagę, że podejrzanemu M. K. zarzucono m.in. popełnienie występku z art. 299 § 5 i 6 k.k., a podejrzanemu R. M. czynu z art. 299 § 1 k.k., zagrożonych karą spełniającą kryteria z art. 258 § 2 k.p.k., to przy uwzględnieniu wysokiego stopnia społecznej szkodliwości tych czynów, ilości środków pieniężnych będących przedmiotem przestępstwa tzw. prania brudnych pieniędzy (w odniesieniu do pierwszego z ww. podejrzanych), a także działania podejrzanych w ramach zorganizowanej grupy przestępczej i uczynienia sobie z przestępstwa stałego źródła dochodu (art. 65 § 1 k.k.), w pełni uzasadnione jest twierdzenie, że w przypadku przypisania im sprawstwa i winy, realne jest wymierzenie podejrzanym surowej kary pozbawienia wolności. Sama podnoszona przez skarżącego niekaralność podejrzanych nie stanowi w świetle powyższego okoliczności eliminującej istnienie przesłanki z art. 258 § 2 k.p.k. Groźba wymierzenia surowej kary rodzi natomiast domniemanie, że podejrzani mogą podejmować próby bezprawnych działań mających na celu destabilizację toku postępowania. Ponieważ okoliczność ta ma charakter domniemania prawnego, nie jest konieczne dowodowe wykazywanie, aby podejrzany podejmował wcześniej konkretne działania w tym kierunku. Przypomnieć w tym miejscu wypada, że zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego i sądów powszechnych, podstawy stosowania tymczasowego aresztowania określone w art. 258 § 2 k.p.k., przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 i art. 257 § 1 k.p.k. i przy braku przesłanek negatywnych określonych w art. 259 § 1 i 2 k.p.k., stanowią samodzielne przesłanki szczególne stosowania tego środka zapobiegawczego (zob. uchwała 7 sędziów SN z 19.01.2012 r., I KZP 18/11, OSNKW 2012/1/1, Prok.i Pr.-wkl. 2012/4/13, LEX nr 1102081, OSP 2012/7-8/80, OSP 2013/6/66, Biul.SN 2012/1/12).

Niezależnie jednak od obaw wynikających z grożącej podejrzanym surowej kary, słusznie Sąd Okręgowy uznał, że potrzeba dalszej ich izolacji uzasadniona jest również obawą matactwa procesowego z ich strony, wynikającą z charakteru zarzucanego im czynu, tj. udziału w zorganizowanej grupie przestępczej. Już samo uczestniczenie w takiej strukturze przestępczej, z uwagi na znajomość jej uczestników jak i wzajemne powiązania i istnienie dróg przepływu informacji, uzasadnia obawę matactwa, wobec czego nie jest konieczne wskazywanie konkretnych dowodów, które przemawiałyby za podejmowaniem przez podejrzanego działań stanowiących bezprawne utrudnianie postępowania, co z reguły jest wymagane przy przesłance z art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w

Katowicach z dnia 15 stycznia 2003 roku, sygn. akt II AKz 1249/02, OSA 2003/7/74). Biorąc bowiem pod uwagę konieczność przeprowadzenia dalszych czynności, szczegółowo wskazanych we wniosku prokuratora, stwierdzić trzeba, że izolacja podejrzanych jest niezbędna, celem prawidłowego zabezpieczenia postępowania.

Wbrew twierdzeniom obrońcy obu podejrzanych, za realną należy uznać obawę ich ucieczki lub ukrycia się, jeśli wziąć pod uwagę, że dysponowali oni wieloma podrobionymi lub przerobionymi dokumentami tożsamości, których autentyczność nie wzbudzała podejrzeń pracowników różnych banków. Wobec tego podejrzani, nieposiadający obywatelstwa polskiego, mający natomiast obywatelstwo Republiki Kamerunu (a M. K. także obywatelstwo włoskie) i powiązania rodzinne jak i zawodowe (biznesowe) z innymi krajami zarówno strefy Schengen jak i pozostających poza nią, mogliby w przypadku uchylenia tymczasowego aresztowania przy użyciu tego rodzaju dokumentów, zwłaszcza, że część z nich nie figuruje w systemie SIS jako utracone, opuścić nie tylko kraj, ale i strefę Schengen i ukrywać się przed polskimi organami ścigania, co istotnie zakłóciłoby tok niniejszego postępowania.

Mając na uwadze podniesione wyżej okoliczności, przy uwzględnieniu stopnia nasilenia wskazanych obaw bezprawnego utrudniania przez podejrzanych prowadzonego przeciwko nim postępowania, znajdującego się w początkowym etapie, Sąd Okręgowy właściwie uznał, że na tym etapie postępowania jedynie izolacyjny środek zapobiegawczy jest w stanie zabezpieczyć prawidłowy jego tok. Stosowanie łagodniejszych, nieizolacyjnych środków zapobiegawczych, wobec intensywności ww. zagrożeń nie jest obecnie możliwe, bowiem nie spełniłoby celu wskazanego w art. 249 § 1 k.p.k.

Na aprobatę zasługuje także stanowisko Sądu Okręgowego, że w niniejszej sprawie zaistniały szczególne okoliczności w rozumieniu art. 263 § 2 k.p.k. Przedmiotowa sprawa ma charakter złożony, wielopodmiotowy i wielowątkowy, a analiza akt postępowania wprost wskazuje, że przekłada się to na konieczność przeprowadzenia całego szeregu czasochłonnych czynności dowodowych, w tym - z uwagi na międzynarodowy charakter przestępczego procederu - poza granicami kraju. W świetle powyższych okoliczności, oraz przy uwzględnieniu prawidłowej dynamiki śledztwa na jego początkowym etapie, dotychczasowego okresu stosowania wobec podejrzanych tymczasowego aresztowania nie można określić jako długotrwałego, a jego nieukończenie spowodowane jest okolicznościami niezawinionymi przez prowadzącego to postępowanie.

W świetle wszystkich powyższych okoliczności, uznając, że oba zażalenie nie zawierają argumentów przemawiających za uchyleniem lub zmianą zaskarżonych postanowień, a nie zaistniały przesłanki negatywne stosowania tymczasowego aresztowania z art. 259 § 1 i 2 k.p.k., Sąd Apelacyjny orzekł jak w części dyspozytywnej.

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia doręczyć podejrzanim z pouczeniem o jego prawomocności (po przetłumaczeniu na język angielski) i ich obrońcom;
- zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 22 września 2020 roku